Agentūros atskaitomybė

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM

2024 m. konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita

Santrauka

2025 m. birželio mėn.

2024 m. Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros konsoliduotoji metinė veiklos ataskaita

2025 m. birželio mėn.

Santrauka

Rankraštis baigtas rengti 2025 m. birželio mėn.

Nei Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA), nei bet kuris EUAA vardu veikiantis asmuo neatsako už tai, kaip gali būti panaudota šiame leidinyje pateikta informacija.

Liuksemburgas: Liuksemburgas, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2025 m.

PDF ISBN 978-92-9410-861-6 ISSN 2812-4421 doi: 10.2847/5423988 BZ-01-25-042-LT-N

© Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA), 2025

Leidžiama kopijuoti nurodžius šaltinį. Naudoti arba atgaminti nuotraukas ar kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso EUAA, galima tik gavus autorių teisių turėtojų leidimą.

I. Trumpa metų apžvalga

2024 m. ES+ šalyse ([1]) pateikta **daugiau kaip 1 mln. tarptautinės apsaugos prašymų** ([2]) – 11 proc. mažiau nei 2023 m. Tačiau tai buvo antras pagal dydį skaičius nuo 2016 m., kai ES+ pateikta beveik 1,2 mln. prieglobsčio prašymų ([3]).

Ataskaitinių metų pabaigoje pirmosios instancijos teismo sprendimas dar nebuvo priimtas beveik **981 000 bylų**, t. y. 11 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai ([4]).

Palyginti su 2023 m., ketvirtadaliu sumažėjo **sprendimų suteikti laikinąją apsaugą** asmenims, bėgantiems nuo Rusijos vykdomos agresijos karo prieš Ukrainą. Vis dėlto jų skaičius išliko ženklus – 2024 m. ES+ šalyse priimta 746 000 tokių sprendimų.

Nacionalinėms prieglobsčio sistemoms patiriant nuolatinį spaudimą, **EUAA 13-oje valstybių narių dislokavo rekordinį darbuotojų skaičių**, atitinkantį 1 077 etato ekvivalentus.

Agentūra vykdė veiklą pagrindinėse prieglobsčio srityse – priėmimo, perkėlimo, laikinosios apsaugos, pagalbos nelydimiems nepilnamečiams, gebėjimų stiprinimo ir procedūrų kokybės. Sustiprėjo parama prieglobsčio procedūroms: palyginti su 2023 m., registracijų ir pokalbių skaičius padidėjo atitinkamai 21 proc. ir 45 proc.

1 diagrama. EUAA operacijos 2024 m.

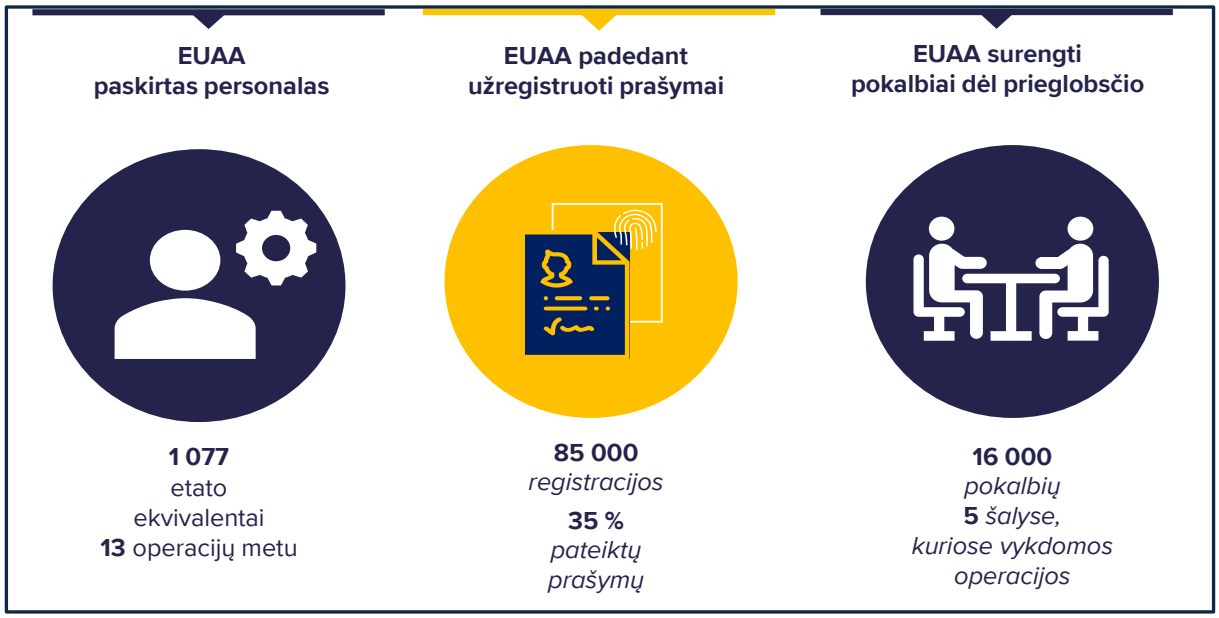

([1]) ES valstybės narės, taip pat Norvegija ir Šveicarija.
([2]) Visi skaičiai, didesni nei 100, suapvalinti. Skaičiai nuo 101 iki 1 000 suapvalinti iki dešimčių. Skaičiai nuo 1 001 iki 10 000 suapvalinti iki šimtų. Skaičiai, didesni nei 10 001, suapvalinti iki tūkstančių. Skaičiai su puse suapvalinti iki didesnio.
([3]) Tarptautinės apsaugos prašymų skaičiai grindžiami duomenimis, kuriuos pagal išankstinio perspėjimo ir pasirengimo sistemą surinko ES prieglobsčio agentūra. Žr. EUAA metinę prieglobsčio padėties analizę.
([4]) Negauta duomenų apie nagrinėjamas bylas Čekijoje (2023 m. kovo–rugsėjo mėn. ir 2024 m. gruodžio mėn.) ir Slovakijoje (nuo 2024 m. gruodžio mėn.).

Vokietijos valdžios institucijoms paprašius, 2024 m. birželio mėn. EUAA kartu **su Vokietija pradėjo įgyvendinti naują veiklos planą**, kuriuo siekiama stiprinti nacionalinius gebėjimus nagrinėti Dublino bylas. **Agentūra išlaikė arba sustiprino savo veiklą daugumoje šalių** ([5]), išskyrus **Maltą**, kurioje iki birželio mėn. pabaigos darbas iš esmės baigėsi dėl mažo gautų prieglobsčio prašymų skaičiaus (438 iki metų pabaigos). Birželio mėn. baigėsi operatyvinė parama Austrijai ir Slovėnijai, o parama Lietuvai baigta teikti gruodžio mėn.

2 diagrama. EUAA 2023 ir 2024 m. dislokuoti darbuotojai

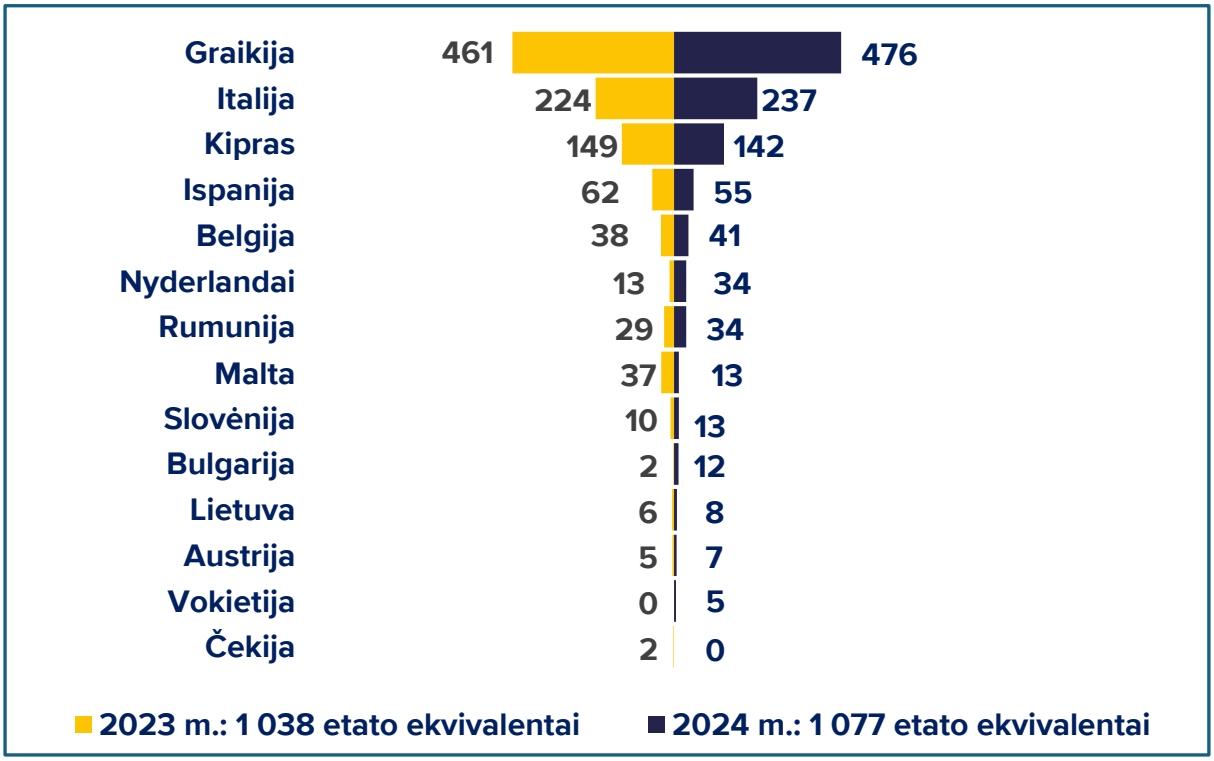

2024 m. Stambule (Turkija) įsikūrusi **EUAA įstaiga perkėlimui organizuoti ir paremti** padėjo 34 valstybėms narėms, vykdančioms perkėlimo veiksmus. Iš viso ši įstaiga padėjo organizuoti 4 100 žmonių perkėlimą ir humanitarinį priėmimą, o apie 3 900 asmenų fiziškai dalyvavo įstaigoje vykdomoje veikloje. Tai didžiausi skaičiai nuo šios įstaigos įsteigimo 2019 m.

2024 m. gruodžio mėn. Maltos valdžios institucijos EUAA **oficialiai pripažino kaip profesinės kompetencijos tobulinimo ir tęstinio mokymo paslaugų teikėją**. Ši akreditacija yra svarbus etapas, siekiant padėti valstybėms narėms užtikrinti profesionalų, veiksmingą ir vieningą požiūrį į prieglobsčio ir priėmimo valdymą visoje Europoje. Būdama pripažinta kvalifikacijos paslaugų teikėja, Agentūra galės suteikti kreditus, galiojančius pagal Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą.

Nuo 2012 m. EUAA mokymuose dalyvavo **daugiau kaip 100 000 dalyvių**. Agentūros interneto svetainėje paskelbtoje EUAA metinėje mokymo ataskaitoje pateikiama išsami informacija ir analizė apie Agentūros mokymų dalyvius ir poveikį 2024 m.

([5]) Belgija, Bulgarija, Kipras, Graikija, Italija, Rumunija, Ispanija ir Nyderlandai.

3 diagrama. EUAA mokymai 2024 m.

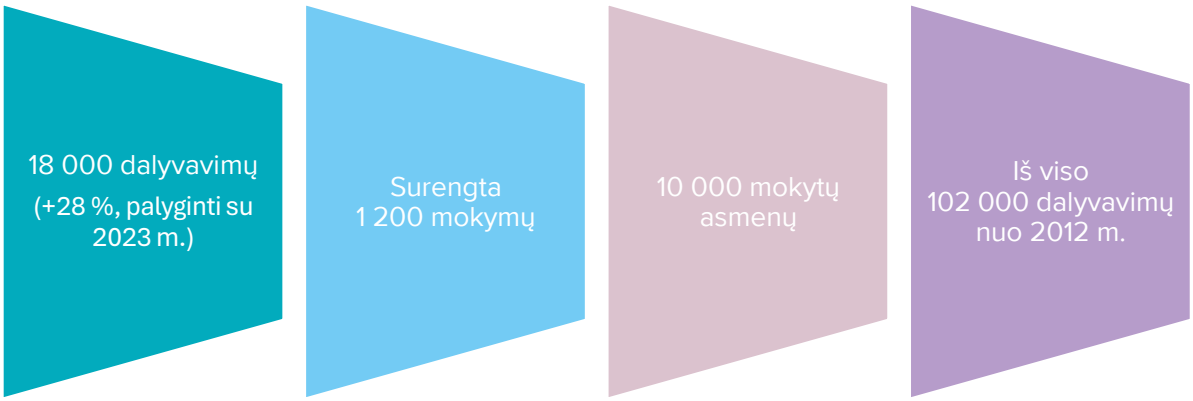

2024 m. kovo mėn. EUAA, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, parengė bendros Europos prieglobsčio sistemos operatyvinio ir techninio taikymo stebėsenos mechanizmui taikomą **bendrą metodiką**. Taip pat priimta **daugiametė stebėsenos programa**, kurioje nustatyta valstybių narių dalyvavimo pirmajame penkerių metų stebėsenos cikle 2025–2030 m. tvarka.

Agentūra sėkmingai patenkino išaugusius valstybių narių poreikius, susijusius su **informacijos apie kilmės šalį ir gairėmis**, **informuotumu apie padėtį** ir **praktinėmis gairėmis bei priemonėmis** tokiose srityse kaip prieglobsčio procedūra, priėmimas, pažeidžiamumas ir teisminis bendradarbiavimas, kurioms įtakos turėjo reikšmingi teisės aktų pakeitimai.

2024 m. birželio 11 d. įsigaliojus dešimčiai teisės aktų, sudarančių **Migracijos ir prieglobsčio paktą** (toliau – paktas), pradėtos esminės BEPS reformos ir EUAA suteikta daugiau įgaliojimų keliose srityse. Atsižvelgdama į tai, Agentūra pradėjo specialią programą, skirtą koordinuoti jos veiklos standartų, rodiklių, gairių ir mokymų peržiūrą, užtikrinti jų atitiktį naujiems teisės aktams ir prireikus kurti naujus produktus.

Iki ataskaitinių metų pabaigos EUAA parengė **11 su paktu susijusių produktų**:

- nenumatytų atvejų planavimo šabloną ir vadovą;
- keturis pritaikytus pakto mokymo modulius;
- perkėlimo ir humanitarinio priėmimo programų stebėsenos ir vertinimo mokymus;
- praktinį vadovą apie įvairios seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, lyties raiškos ir įvairių lyties požymių turinčius prieglobsčio prašytojus;
- praktinį vadovą dėl tarptautinės apsaugos prašytojų psichikos sveikatos (I dalis, II dalis ir III dalis);
- Sulaikymui alternatyvių priemonių gaires;
- EUAA ir Komisijos susitarimą dėl informuotumo apie padėtį, išankstinio perspėjimo ir prognozavimo projekto.

Be to, Agentūra padėjo Komisijai parengti bendrą pakto įgyvendinimo planą ir aktyviai bendradarbiavo su valstybėmis narėmis rengiant jų nacionalinius įgyvendinimo planus.

II. Biudžeto ir finansų informacija

Pagal 2024–2026 m. bendrojo programavimo dokumento 1 pakeitimą EUAA 2024 m. biudžetui skirta ES subsidija buvo **164 677 829 eurų įsipareigojimų asignavimų** ir **171 677 829 eurų mokėjimų asignavimų**.

2024 m. Agentūros pajamas sudarė:

- subsidija iš ES biudžeto ir sukauptos palūkanos;
- Šengeno asocijuotųjų šalių, t. y. Islandijos, Lichtenšteino, Norvegijos ir Šveicarijos, įnašai ir jų sukauptos palūkanos;
- trečioji įnašo susitarimo su Komisija pagal pasirengimo narystei priemonės III etapą dalis;
- pirmoji Danijos įnašų pagal pietinių kaimyninių šalių regioninės apsaugos projektą dalis;
- pajamos iš Čekijos ir Danijos įnašų palūkanų.

1 lentelė. Pajamos pagal lėšų šaltinį, išskyrus iš ankstesnių metų perkeltas sumas (sumos suapvalintos iki sveikojo skaičiaus).

Biudžeto antrašti nė dalis	Lėšų šaltinis	Biudžeto pajamos (€)	Pajamos nustačius p. m. sumas ([6]) (€)	Gautos pajamos (€)	Likutis (€)
2	Subsidija iš ES biudžeto	171 677 829	171 677 829	171 677 829	0
3	Šengeno asocijuotųjų šalių įnašai	9 766 010	9 766 010	9 766 010	0
4	Kitos įmokos (įskaitant sukauptas palūkanas)		2 365 072	2 365 072	0
5	Kitos pajamos / susigrą žintos išlaidos, palūkanų pajamos		1 697 197	1 671 908	25 289
Visos pajamos (€)		**181 443 839**	**185 506 108**	**185 480 819**	**25 289**

([6]) p.m. – *pro memoria*. Ši santrumpa įrašoma vietoj sumos, kuri gali būti įtraukta į biudžetą, net jei nėra aišku, kokio dydžio ir ar apskritai ta suma bus.

III. Žmogiškieji ištekliai, vidaus kontrolė ir vertinimai

Žmogiškieji ištekliai

2024 m. patvirtintame Agentūros etatų plane buvo **592 etatai**, 508 jų ([7]) buvo užimti.

4 diagrama. Paskirti ir užimti etatai pagal kategorijas 2024 m.

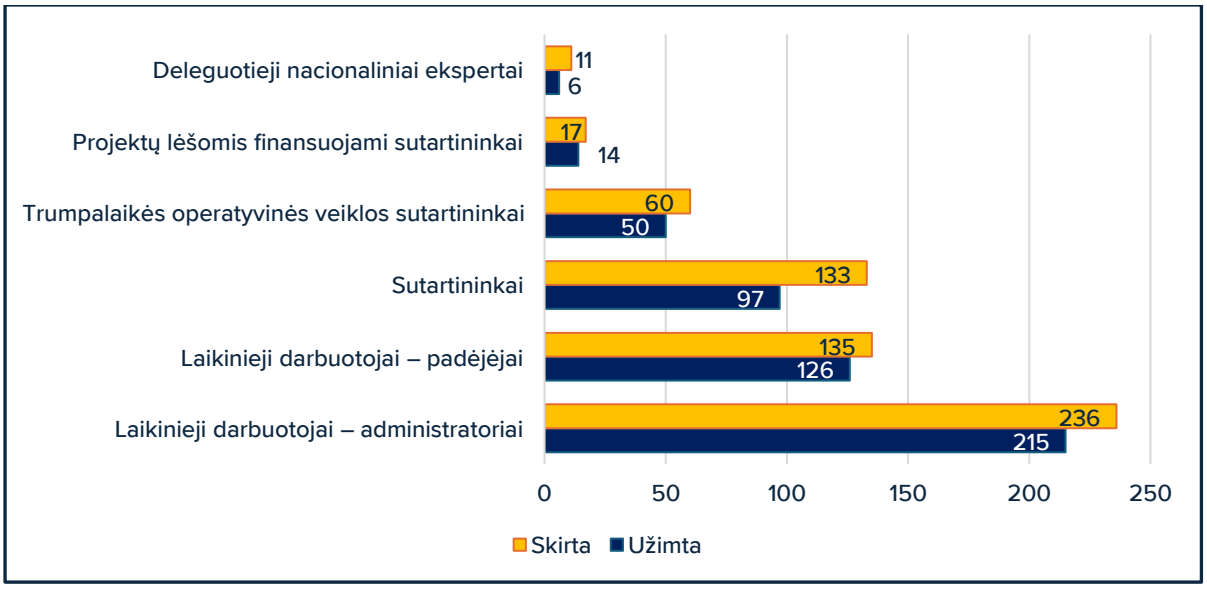

Vidaus kontrolė

2025 m. pirmąjį ketvirtį vyresniajai vadovybei atlikus pakartotinį vertinimą, padaryta išvada, kad 6 vidaus kontrolės principai visiškai veiksmingi, o 11 – veiksmingi.

Remiantis vidaus kontrolės principo lygmens rezultatų analize, padaryta išvada, kad visi EUAA vidaus kontrolės komponentai yra veiksmingi. Jie veikia taip, kaip numatyta, tačiau turi būti tobulinami, kad būtų pašalinti keli vidutiniškai arba mažai reikšmingi trūkumai.

Informacija apie vidaus kontrolės trūkumus ir atitinkamus taisomuosius veiksmus pateikiama EUAA interneto svetainėje.

Vertinimai

EUAA atlieka didelių išlaidų reikalaujančių programų ir veiklos laikotarpio vidurio ir *ex post* vidaus arba išorės vertinimus. 2024 m. užbaigta 13 tokių vertinimų.

Ji taip pat pažymėjo dešimties metų vertinimo veiklos sukaktį. Per šiuos metus atlikta arba užsakyta atlikti daugiau kaip 70 vertinimų.

Išsamią informaciją apie veiksmų planų įgyvendinimo pažangą atsižvelgiant į vertinimo išvadas galima rasti Agentūros interneto svetainėje.

([7]) Įskaičiuoti darbo pasiūlymai, pateikti atrinktiems kandidatams, su kuriais 2024 m. gruodžio 31 d. dar nebuvo pasirašyta darbo sutartis.

Europos Sąjungos
leidinių biuras

euaa
EUROPEAN UNION
AGENCY FOR ASYLUM